

stvu, in vsi so ga radi imeli. Srečal ga je kakšen „dedek“, vzel čapko z glave, priklonil se in pozdravil: „Zdorov budj, pane Ivane Petroviču!“ „A zdorov, zdorov“, odgovoril je Kotljarevskij, ustavil se na ulici ter pričel ž njim razgovor. Ali je prišla mimo kakšna „titka“ ter zaklicala: „Zdoro-venjkij budj, dobrodiju kume!“ „Zdoro-venjki i vy, kumo“, je odgovoril Kotljarevskij. Zlasti otroci so ga dobro poznali, ker je bil zelo rad za botra. Kdor je prišel k njemu, bogat ali reven, ter ga prosil, da bi bil za botra, nikomur ni odrekel. Zlasti je pa rad zahajal v preproste seljanske dru-

sodil rokopis nekemu Purpuru, pomeščiku černigovske gubernije, da bi ga prečital, on ga je pa brez dovoljenja pisateljevega dal natisniti. Ko je pozneje Kotljarevskij predelal in prepilil epopejo ter jo sam na novo izdal, se je spomnil tudi tega Purpura, ter ga postavil v pekel, za kazen, ker je „ču-žeje dobro viddav v pečatj“ — tuje imetje dal tiskati. To prvo izdanje je imelo naslov: „Eneida na malorosijiskij jazyk perelicjovannaja I. Kotljarevskim.“ Drugič je bila natisnjena v treh delih leta 1808. Takoj nato je pisatelj napisal še četrti del ter dal vnovič natisniti v Peterburgu leta 1809. vse štiri dele

„Eneide“. Šele v letih 1824. in 1825. je napisal še peti in šesti del, in polna izdaja je izšla šele l. 1842. v Har-kovu pod naslovom: „Virgilijeva ‚Eneida‘ na malo-rosijiskij jazyk pereložennaja I. Kotljarevskim.“

Kotljarevskega „Eneida“ je travestija Vergilijeve epopeje. Travestija se imenuje slovstveni proizvod, ki se iz prvotne oblike preobleče v novo, tujo. Navadno se kak starejši, resen proizvod preobleče v smešno obliko. Tudi v našem slučaju je Kotljarevskij preoblekel v ukrajinsko obleko junaško epopejo starega rimskega

pesnika Virgilija ter ji dal zabavno obliko. Travestija Virgilijeve „Eneide“ ni izvirna misel Kotljarevskega. Že l. 1633. je dal neki Giovanni Battista Lalli v Rimu natisniti komično-satirični spis: „Eneida travestita.“ Pozneje (1648—1653) je izdal Paul Scarron v Parizu spis: „Virgile travesti en vers burlesque“, v katerem zasmehuje klasične bogove in junake. Dobrih sto let pozneje (1784—1788) je izdal na Dunaju Alojzij Blumauer: „Virgils Aeneis travestirt“, v kateri nastopa strastno zoper redovnike in cerkev. Ruski pisatelj Nikolaj Osipov je predelal to travestijo na ruski jezik, a ker si ni upal nastopiti zoper

Prizor iz začetka „Eneide“.
(Relief na spomeniku Iv. Kotljarevskega.)

žine ter se ž njimi razgovarjal v domačem, ukrajinskem narečju.

Takšen je bil mož, ki je ustvaril začetek novemu ukrajinsko - ruskemu narodnemu slovstvu.

4.

Glavno delo Kotljarevskega je travestija Virgilijeve „Eneide“ v maloruski jezik in v ukrajinsko obleko. Pisati je pričel ta svoj komični epos že v letu 1795., najbrže je pa rabil zapiske in spomine že izza časov svojega službovanja pri ukrajinskih pomeščikih; natisnjen je bil v treh delih l. 1798. v Peterburgu. Pravijo, da je Kotljarevskij po-